

Femme Fatale

„Piękna kobieta jest jak rzeka, w której toną mędracy”. Seneka Młodszy

„Mimo tak wielkiej płci naszej zalety my rządzą światem, a nami kobiety”. Ignacy Krasicki

Są kobiety, które swym pięknem, czarem, inteligencją i przebiegłością doprowadzają mężczyzn do zguby. Biedni, nieświadomi zastawionej na nich pułapki wpadają w sidła niczym samce modliszek. Wampy trwonią ich fortuny, wykorzystują do swoich ciemnych gier, manipulują, zakulisowo władają światem. Ich ofiary poświęcają wszystko, tracą dorobek życia, kłamią, rujną kariery, zaprzędają wolność, balansują na skraju przepaści, by wreszcie nieuchronnie zginąć.

Jak to się dzieje, że z pozoru słabe, delikatne istoty potrafią tak okrutnie traktować tych, których rozkochały w sobie? Często po prostu dążą do bogactwa, władzy, wpływów. Czasami ich próżna natura sprawia, że cieszy je zainteresowanie, zabieganie o względy, poświęcanie wszystkiego: kariery, dobrej sławy, popularności. Satysfakcję sprawia pogrążanie się, upadek. Niekiedy zawiedzione w miłości zwyczajnie szukają zemsty, odwetu na przedstawicielach płci, która niegdyś zadała im rany. Uwodzą tabuny mężczyzn tylko po to, by później bezlitośnie porzucić, zadać ból.

Zdarza się też jednak i tak, że świadome swojej urody i seksapilu wcale nie są złe. Ich uroda budzi pożądanie w wielu, a rywalizacja o względy doprowadza do katastrofy. Za pierwszą femme fatale można uznać Ewę. Jej powab skusił Adama, a w konsekwencji doprowadził do katastrofy i sprowadził nieszczęście na całą ludzkość.

W „Biblii” znajdziemy jeszcze więcej przykładów zabójczych piękności. Młoda urodziwa kochanka Samsona Dalila sprawiła, że siłacz zakochał się w niej bez pamięci.

Przekupiona przez Filistynów podstępem pozbawiła kochanka jego potęgi. Gdy spał ścięła mu włosy – tajemny atut Izraelity.

Natomiast Salome (córka Heroda III i Herodiady) wzgardzona i odrzucona przez Jana Chrzciciela zażądała od oczarowanego jej tańcem ojczyma – Heroda Antypasa głowy proroka. Wkrótce podano jej ją na tacy.

Kobiety fatalne funkcjonowały również w greckiej mitologii. Powabne morskie nimfy, półkobiety, półryby – syreny swym urzekającym śpiewem wabiły żeglarzy, a następnie wiodły do zguby.

Córka króla Sparty, siostra Heleny Trojańskiej, Klitajmestra w czasie gdy jej mąż – Agamemnon – przebywał na wojnie trojańskiej, znalazła sobie kochankę, Ajsgistosa. Wraz z nim uknuła chytry plan. Urządziła powitalną ucztę dla małżonka, w czasie której zabiła go.

Przyczyną zguby wielu stała się też najpiękniejsza kobieta świata – Helena. Córka Zeusa i Ledy wszystkich olśniewała swoją urodą. Nic więc dziwnego, że to za jej sprawą wybuchł jeden z najbardziej znanych i najchętniej opisywanych konfliktów – wojna trojańska. Królewicz Parys porwał Helenę, prawowitą żonę Menelaosa i uprowadził do Ilionu. To spowodowało atak Greków na Troję i wybuch wieloletniej wojny. Nie wiadomo do końca, czy Helena uświadamiała sobie swoją rolę. Być może była tylko biernym narzędziem, ofiarą fatum i męskich pragnień. Mogła też w pełni zdawać sobie sprawę z tego, jak wielkie wrażenie wywiera na płci przeciwnej i wykorzystywać to, by manipulować i tworzyć historię. Niektórzy utrzymują bowiem, że Helena dobrowolnie uciekła z synem Priama do Troi.

Kobiety, których ręce splamiły się krwią to Lady Makbet i Balladyna. Pierwsza z nich, bohaterka dramatu Szekspira opętana żądzą władzy wpływa na swojego męża, nakłania go do zbrodni. Bezwzględnie planuje całą sytuację. Wreszcie pomaga zabić króla Dunkana, by jej mąż mógł zająć jego miejsce. Ostatecznie Lady Makbet załamuje się jednak i popada w obłąd.

Podobnie kończy Balladyna z tragedii Słowackiego. Wygórowane ambicje czynią ją okrutną morderczynią. Pierwszą jej ofiarą staje się siostra – Alina. Balladyna zabija siostrę, by stać się żoną bogatego księcia Kirkora. Później kolejno z jej powodu życie tracą jej mąż i kochanek, a ona sama osiąga cel – zasiada na tronie. Zwycięstwo jednak nie cieszy. Obciążone sumienie nie daje o sobie zapomnieć. Wreszcie zbrodniarkę dosięga zasłużona kara.

Nie tylko zresztą fikcyjne czy literackie postacie kobiece były nośnikami destrukcyjnych cech. Historia zna przypadki rzeczywistych osób.

Kleopatra, egipska królowa uwiodła Juliusza Cezara i dzięki temu doszła do władzy. Wykorzystywała swoją pozycję bardzo wprawnie. Urodziła imperatorowi dziecko, dzięki czemu zyskała dodatkowy atut. Bez skrupułów wykańczała swoich braci – pretendentów do tronu. Po śmierci Cezara oczarowała znamienitego wodza i polityka – Marka Antoniusza. Na ile był o porwyw uczuć, a na ile chłodna kalkulacja zysków historycy nie są w stanie stwierdzić. Ważne, że metody działania zaprowadziły Kleopatrze do upragnionego celu – w swym ręku skupiała władzę, jakiej przez długie lata żadna kobieta nie była w stanie osiągnąć.

Trzecia żona rzymskiego cesarza Klaudiusza – Messalina słynęła swoją fizyczną atrakcyjnością i upodobaniem do seksualnych wybryków. Przebiegła intrygantka potrafiła

pozbywać się niewygodnych, ale wysoko postawionych osób ze swojego otoczenia, kształtować sprawy państwowe. To za jej sprawą zginęli: Gajusz Apiusz Juniusz Syllan, Marek Winicjusz czy konsul Decimus Waleriusz Azjatyk. Znana z rozwiązłości nie znosiła odmowy, ani tym bardziej lekceważenia jej uczuć. Ze swoim kochankiem knuła spisek wymierzony w Klaudiusza. Mąż odkrył jednak podstęp i skazał niewierną Messalinę na śmierć.

Wielka imperatorowa Katarzyna II swoją pozycję w XVIII-wiecznej Rosji ugruntowała dzięki rządowi silnej ręki. Do władzy doszła eliminując męża – cara Piotra I. Słynąca z wybujałej seksualności Niemka uwiodła podobno pięciu braci Orłowów. Przy ich pomocy uknuła spisek i pozbyła się niewygodnego partnera. Niezbyt urodziwa potrafiła z łatwością znajdować sobie kochanków. Jednym z najstynniejszych był polski król, Stanisław August Poniatowski.

Za słynną kobietę fatalną uważa się też Matę Hari. Ta holenderska tancerka i luksusowa prostytutka sypiała z najbardziej wpływowymi politykami i oficerami swoich czasów. Urody i seksapilu używała pracując na usługach rządów Niemiec i Francji. Uważa się bowiem, że Mata Hari była podwójnym szpiegiem, który dla korzyści majątkowych sprzedawał cenne informacje państwom walczącym po przeciwnych stronach na frontach I wojny światowej.

Również we współczesnej kulturze motyw femme fatale jest często wykorzystywany i powielany. Bohaterki „Nagiego instynktu” i „Za wszelką cenę”, Kobieta-Kot z „Batmana” czy Nikita to tylko kilka postaci, które realizują model wampa. Choć szablon wydaje się być już nieco zgrany, oczywisty wcale nie traci na swojej sile. Może dlatego, że moc tajemniczych, bezwzględnych uwodzicielek tak, jak przed wiekami wciąż niezwykle pobudzająco działa na wyobraźnię mężczyzn. A może przyczyną jest to, że mężczyźni to tylko z pozoru płęć silniejsza...